EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 30. 1. 2018
COM(2018) 48 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní spoločného systému monitorovania a hodnotenia v rámci Európskeho námorného a rybárskeho fondu

Skratky

AIR: výročná správa o vykonávaní
SRP: spoločná rybárska politika
CI: kontextový ukazovateľ
CMES: spoločný systém monitorovania a hodnotenia
NSU: nariadenie o spoločných ustanoveniach
EFF: Európsky fond pre rybné hospodárstvo
ENRF: Európsky námorný a rybársky fond
EP: plán hodnotenia
FAME: monitorovanie a hodnotenie rybného hospodárstva a akvakultúry
FI: finančný ukazovateľ
FNURH: finančný nástroj na usmerňovanie rybného hospodárstva
INP: integrovaná námorná politika
RO: riadiaci orgán
MS: členský štát
OI: ukazovateľ výstupov
OP: operačný program
RI: ukazovateľ výsledkov
SFC: systém riadenia fondov v Európskej únii

Obsah

1. Úvod 4

2. Sedem zložiek spoločného systému monitorovania a hodnotenia 5
2.1. Intervenčná logika ENRF 5
2.2. Spoločné ukazovatele 5
2.3. Súhrnné údaje o operáciách (Infosys) 6
2.4. Výročná správa o vykonávaní 7
2.5. Plán hodnotenia 8
2.6. Hodnotenia operačných programov ENRF 8
2.7. Výkonnostný rámec a preskúmanie 9

3. Zistenia a odporúčania 9
3.1. Intervenčná logika ENRF 9
3.2. Spoločné ukazovatele 10
3.3. Súhrnné údaje o operáciách vybraných na financovanie (Infosys) 11
3.4. Výročná správa o vykonávaní 12
3.5. Plán hodnotenia 12
3.6. Hodnotenia 13
3.7. Výkonnostný rámec 13

4. Záver: dosiahnu sa ciele spoločného systému monitorovania a hodnotenia? 14

1. Úvod

V nariadení o Európskom námornom a rybárskom fonde[1] sa vyžaduje vytvorenie spoločného systému monitorovania a hodnotenia operácií spolufinancovaných z Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ďalej len „ENRF“) v rámci zdieľaného hospodárenia[2]. Účelom tohto dokumentu je podať Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní spoločného systému monitorovania a hodnotenia. Táto správa sa vyžaduje každé štyri roky, prvýkrát na konci roku 2017[3]. Správa je príležitosťou na prehodnotenie silných a slabých stránok systému a zozbieranie poznatkov pre budúcnosť.

Ciele spoločného systému monitorovania a hodnotenia sa uvádzajú v článku 108 nariadenia o ENRF:

a) preukázať pokrok a úspechy SRP a INP, posúdiť všeobecný vplyv a efektívnosť, účinnosť a význam operácií ENRF;
b) prispievať k lepšie cielenej podpore pre SRP a INP;
c) podporovať proces spoločného učenia sa týkajúci sa monitorovania a hodnotenia;
d) poskytnúť spoľahlivé hodnotenia operácií ENRF založené na dôkazoch, ktoré sa zahrnú do rozhodovacieho procesu.

Na dosiahnutie uvedených cieľov sa v nariadení vymedzil spoločný systém monitorovania a hodnotenia, ktorý pozostáva zo siedmich prvkov[4]:

1. intervenčná logika ukazujúca vzájomné pôsobenie medzi prioritami, špecifickými cieľmi a opatreniami[5];
2. súbor spoločných ukazovateľov[6];
3. súhrnné údaje o operáciách vybraných na financovanie[7];
4. výročná správa o vykonávaní operačného programu[8];
5. plán hodnotenia[9];
6. hodnotenie *ex ante* a *ex post* a všetky ostatné činnosti spojené s hodnotením programu ENRF[10];
7. preskúmanie výkonnosti[11].

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 z 15. mája 2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde.

[2] Článok 107 nariadenia o ENRF.

[3] Článok 107 ods. 4 nariadenia o ENRF.

[4] Tieto prvky sa uvádzajú v článku 1 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 1014/2014.

[5] Článok 18 ods. 1 písm. a) a článok 116 nariadenia o ENRF.

[6] Článok 109 nariadenia o ENRF. Zoznam spoločných ukazovateľov sa uvádza v prílohe k nariadeniu (EÚ) č. 1014/2014.

[7] Článok 97 ods. 1 písm. a) nariadenia o ENRF (správa Infosys).

[8] Článok 114 nariadenia o ENRF, ktorý dopĺňa článok 50 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

[9] Článok 115 nariadenia o ENRF v spojení s článkom 56 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

[10] Články 115, 116 a 117 nariadenia o ENRF v spojení s článkami 55, 56 a 57 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

[11] Článok 21 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006.

O každom z týchto prvkov sa s členskými štátmi diskutovalo na stretnutiach expertných skupín[12] a boli prijaté v rámci delegovaných a vykonávacích nariadení. Tento participatívny prístup pokračoval po prijatí legislatívneho rámca, pričom účasť riadiacich orgánov (ďalej len „RO“) na ďalšom rozvoji spoločného systému monitorovania a hodnotenia pomohla pri doladení jeho zložiek a zároveň pri obmedzení súvisiaceho administratívneho zaťaženia. Tým sa zabezpečilo jednak prijatie systému a jednak sa podporil sa rozvoj kapacity monitorovania a hodnotenia na strane RO a Komisie.

S cieľom dosiahnuť stanovené ciele sa spoločný systém monitorovania a hodnotenia musí v členských štátoch uplatňovať konzistentne s cieľom vytvoriť porovnateľné údaje, ktoré možno zhrnúť a hodnotiť na úrovni Európskej únie (EÚ). Na zabezpečenie konzistentnosti a ďalšieho rozvoja spoločného systému monitorovania a hodnotenia Komisia zriadila nástroj technickej pomoci –FAME (Fisheries and Aquaculture Monitoring and Evaluation; monitorovanie a hodnotenie rybného hospodárstva a akvakultúry)[13], ktorý počas siedmich rokov programového obdobia podporuje externý dodávateľ.

2. Sedem zložiek spoločného systému monitorovania a hodnotenia

2.1. Intervenčná logika ENRF

Intervenčná logika je zameraná na zavedenie posilnenej orientácie na výsledky fondov EŠIF v období rokov 2014 – 2020.

V intervenčnej logike ENRF sa opisujú prepojenia medzi rôznymi úrovňami programu: prioritami Únie, špecifickými cieľmi a opatreniami[14]. Tabuľka zobrazujúca tieto prepojenia bola členským štátom rozdaná na stretnutí expertnej skupiny pre ENRF a uvedená logika bola začlenená do modulu „Operačný program“ v rámci SFC2014[15].

2.2. Spoločné ukazovatele

Bol vytvorený súbor spoločných ukazovateľov, ktorých cieľom je predstaviť hlavné charakteristiky odvetvia rybného hospodárstva a akvakultúry, ktoré zodpovedajú cieľom príslušných politík EÚ (SRP, INP) a sú prepojené so stratégiou EÚ 2020. Zabezpečujú aj konzistentné a porovnateľné monitorovanie a podávanie správ na úrovni EÚ.

---

[12] Dokumenty a správu o týchto stretnutiach nájdete tu: https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff_sk.

[13] Činnosti nástroja FAME sa vymedzujú v ročnom pracovnom pláne dohodnutom s Komisiou. Ďalšie informácie o tomto nástroji nájdete na https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/fame_en.

[14] Článok 18 ods. 1 písm. b) a článok 116 nariadenia o ENRF.

[15] SFC2014 je štruktúrovaný komunikačný kanál medzi Komisiou a členskými štátmi. Jeho hlavnou funkciou je elektronická výmena informácií týkajúcich sa zdieľaného hospodárenia s fondmi medzi členskými štátmi a Európskou komisiou. Pozri: https://ec.europa.eu/sfc/en/2014/about-sfc2014.

Pred prijatím[16] sa o súbore spoločných ukazovateľov, ktoré sa používajú v rámci ENRF, v širokej miere diskutovalo s členskými štátmi na stretnutiach expertných skupín. V rámci spoločného systému monitorovania a hodnotenia sa používajú štyri typy spoločných ukazovateľov, ktoré sa týkajú rôznych úrovní cieľov a slúžia na rôzne účely:

- Kontextové ukazovatele súvisia s celkovými cieľmi ENRF a predstavujú východiskový stav na začiatku vykonávania OP. V ENRF sa používa 25 spoločných kontextových ukazovateľov.
- Ukazovatele výstupov sú priamym produktom vykonávaných činností. V prípade ENRF sa väčšinou vyjadrujú ako počet operácií. V rámci spoločného systému monitorovania a hodnotenia ENRF sa vymedzuje 28 ukazovateľov výstupov, ktoré pokrývajú 50 opatrení.
- Ukazovatele výsledkov sa používajú na meranie hrubého vplyvu ENRF. Spoločný systém monitorovania a hodnotenia pozostáva zo súboru 28 ukazovateľov výsledkov; niektoré z nich sú spojené len s jedným špecifickým cieľom ENRF, iné s viacerými. Členské štáty sa mohli rozhodnúť doplniť ďalšie osobitné ukazovatele.
- Finančné ukazovatele sú spoločné pre všetky fondy EŠIF a sú stanovené na úrovni priorít Únie.

Bol zverejnený pracovný dokument, v ktorom sa vymedzili spoločné ukazovatele a zvýšila sa ich využiteľnosť, a to poskytnutím kritérií posudzovania a identifikácie možných zdrojov informácií. O týchto vymedzeniach sa podrobne diskutovalo s členskými štátmi na dvoch seminároch, ktoré sa konali v marci a v septembri 2016.

2.3. Súhrnné údaje o operáciách (Infosys)

Hodnotenia ENRF v polovici trvania a hodnotenia *ex post* boli v období rokov 2007 – 2013 sťažené v dôsledku chýbajúcich podrobných údajov z monitorovania, čo viedlo ku komplikáciám pri zhromažďovaní údajov[17]. Na riešenie tohto nedostatku a na účel poskytovania podrobných informácií Komisii na úrovni každej jednotlivej operácie[18] bol vytvorený systém podávania správ. Cieľom tohto podávania správ je vytvoriť databázu informácií, ktoré možno použiť na sledovanie vykonávania operačných programov (ďalej len „OP“), vykonávanie osobitných analýz potrebných na tvorbu politiky a na zabezpečenie spoľahlivých údajov na účel hodnotenia.

V článku 97 nariadenia o ENRF sa vyžaduje, aby RO koncom marca každého roka poskytovali Komisii súhrnné údaje o operáciách vybraných na financovanie až do konca predchádzajúceho kalendárneho roka. Zoznam a štruktúra údajov o vykonávaní operácií,

[16] V delegovanom nariadení (EÚ) č. 1014/2014 sa vymedzujú spoločné kontextové ukazovatele, ukazovatele výstupov a ukazovatele výsledkov.

[17] Podobný systém Infosys bol vytvorený na monitorovanie finančného nástroja na usmerňovanie rybného hospodárstva (ďalej len „FNURH“) v období rokov 2000 – 2006. Tento systém sa už v rámci ENRF nevyužíva.

[18] S cieľom obmedziť administratívne zaťaženie RO sa v systéme používajú informácie, ktoré sú už v členských štátoch dostupné.

ktoré sa vyžadujú pri každej operácii vrátane kľúčových charakteristík prijímateľa a operácie, sa uvádzajú v dvoch vykonávacích nariadeniach[19].

S využitím nástroja na monitorovanie a hodnotenie rybného hospodárstva bol vypracovaný pracovný dokument, ktorý má členským štátom pomôcť pri príprave správ Infosys. Analyzoval sa prvý súbor správ a členské štáty mohli na základe spätnej väzby identifikovať prípadné chyby.

V správach Infosys sa opisuje pokrok a úspechy na úrovni operácií, keďže v týchto správach sa zachytáva, čo sa deje v teréne. Uvádzajú sa v nich kľúčové informácie o prijímateľovi (napr. veľkosť podniku, pohlavie) a o operácii (druh činnosti, rozpočet, počet dotknutých rybárov, celková dotknutá plocha atď.). S cieľom obmedziť administratívnu záťaž RO a prijímateľov sa väčšina údajov požadovaných v rámci Infosys čerpá z vnútroštátnych databáz, ktoré sú nastavené tak, aby sa dodržala požiadavka minimálnych údajov, ktoré sa majú zaznamenať a uložiť pri každej operácii[20].

2.4. Výročná správa o vykonávaní

Monitorovanie vykonávania operačných programov zahŕňa vypracovanie výročnej správy o vykonávaní, ktorú majú členské štáty predložiť do 31. mája každého roka a ktorá sa vzťahuje na obdobie do konca predchádzajúceho kalendárneho roka (ide teda o rovnaké obdobie ako pri správe Infosys). Vo výročnej správe o vykonávaní[21] sa poskytuje prehľad o vykonávaní programov, a to aj v súvislosti s dôležitými oblasťami, ako je podpora maloobjemového pobrežného rybolovu alebo zmena klímy. Komisia a členské štáty ju používajú na preskúmanie dosiahnutých výsledkov a v prípade potreby na vykonanie úprav. Obsahuje aj orientačné informácie o finančných prostriedkoch plánovaných na úrovni opatrení, ktoré nie sú zahrnuté v operačných programoch.

Výročná správa o vykonávaní je rozdelená do troch častí.

Časť A (ktorá sa má predkladať každoročne v rokoch 2016 až 2023) má okrem iného obsahovať:

- prehľad o vykonávaní na úrovni programu a na úrovni priorít Únie,
- súhrnné údaje o 28 ukazovateľoch výsledkov na úrovni špecifického cieľa,
- súhrnné údaje o 28 ukazovateľoch výstupov pre každé z 50 opatrení ENRF,
- finančné údaje o vykonávaní operačného programu na úrovni opatrení,
- opis problémov ovplyvňujúcich výkonnosť programu a

---

[19] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1242/2014 z 20. novembra 2014, ktorým sa ustanovujú pravidlá podľa nariadenia o ENRF, pokiaľ ide o predloženie príslušných súhrnných údajov o operáciách a vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1243/2014 z 20. novembra 2014, pokiaľ ide o informácie, ktoré majú zaslať členské štáty, ako aj potreby týkajúce sa údajov a synergií medzi potenciálnymi zdrojmi údajov.

[20] Stanovujú sa na úrovni nariadenia o spoločných ustanoveniach prostredníctvom prílohy III k delegovanému nariadeniu Komisie (EÚ) č. 480/2014 z 3. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde.

[21] Pokiaľ ide o vzor, pozri článok 114 nariadenia č. 508/2014 a vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1362/2014 z 18. decembra 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá zjednodušeného postupu schvaľovania určitých zmien operačných programov financovaných z Európskeho námorného a rybárskeho fondu a pravidlá týkajúce sa formátu a predkladania výročných správ o vykonávaní daných programov.

- činnosti v súvislosti s plánom hodnotenia vrátane syntézy hodnotení ukončených v danom roku.

V časti B (zahrnutej iba do súhrnných správ za roky 2017 a 2019) majú členské štáty podávať dodatočné správy o horizontálnych aspektoch vykonávania (rodové hľadisko, trvalo udržateľný rozvoj atď.) a o podpore cieľov v oblasti zmeny klímy.

Časť C (zahrnutá iba do súhrnných správ, ktoré majú byť predložené v roku 2019) by mala obsahovať ďalšie informácie týkajúce sa príspevku OP k dosiahnutiu cieľov stratégie Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

2.5. Plán hodnotenia

S cieľom posilniť príspevok hodnotení k účinným a efektívnym programom sa v nariadení o spoločných ustanoveniach[22] majú RO povinnosť navrhnúť na začiatku programového obdobia plány hodnotenia. Pre RO ENRF ide o novú úlohu, v rámci ktorej museli uvažovať o svojich potrebách hodnotenia počas obdobia vykonávania, ako aj o spôsobe, akým ich budú napĺňať.

Plán hodnotenia obsahuje sedem oddielov: účel, ciele, činnosti, ustanovenia o riadení, zdroje údajov, orientačný harmonogram a dostupné zdroje. Krátke usmernenia k týmto častiam boli poskytnuté v rámci vzoru OP ENRF.

Na rozdiel od ostatných fondov EŠIF je plán hodnotenia súčasťou OP ENRF[23], keďže Komisii to umožnilo posudzovať predmetné plány v rámci procesu rokovania o OP.

2.6. Hodnotenia operačných programov ENRF

Hodnotenia sú potrebné na posúdenie účinnosti, efektívnosti a vplyvu financovania s cieľom zlepšiť vykonávanie programov a určiť ich vplyv. V nariadení o spoločných ustanoveniach[24] sa vymedzujú všeobecné pravidlá hodnotenia vo všetkých fondoch EŠIF, zatiaľ čo v nariadení o ENRF sa stanovuje, že členské štáty musia počas obdobia vykonávania uskutočniť hodnotenie *ex ante* a ďalšie hodnotenia a Komisia hodnotenie *ex post*, ktoré má dokončiť do konca roka 2024[25].

Hodnotenie *ex ante* je doposiaľ jediným hodnotením, ktoré už členské štáty vykonali. Pri hodnotení *ex ante* nejde o jednoduché poskytnutie pohľadu na situáciu pred začiatkom programu, ale o proces vrátane pravidelných interakcií medzi RO a hodnotiteľmi počas

---

[22] Článok 56 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

[23] Článok 18 ods. 1 písm. j) nariadenia o ENRF a vzor OP vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 771/2014 zo 14. júla 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde, pokiaľ ide o vzor operačných programov, štruktúru plánu kompenzácií dodatočných nákladov vzniknutých prevádzkovateľom pri rybolove, chove, spracovaní a marketingu určitých produktov rybolovu a akvakultúry z najvzdialenejších regiónov Únie, vzor prenosu finančných údajov, obsah správ o hodnotení *ex ante* a minimálne požiadavky na plán hodnotenia, ktorý sa má predložiť v rámci Európskeho námorného a rybárskeho fondu.

[24] Články 54 – 57 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

[25] Články 55, 56 a 57 nariadenia o spoločných ustanoveniach a články 107, 108, 109, 111, 113, 115, 116, 117 nariadenia o ENRF.

rôznych fáz prípravy OP. Tento proces bol opísaný v usmerňovacom dokumente, o ktorom sa s členskými štátmi diskutovalo na stretnutiach expertných skupín.

2.7. Výkonnostný rámec a preskúmanie

Výkonnostný rámec je jedným z nástrojov, ktoré sa používajú vo všetkých fondoch EŠIF na podporu ich orientácie na výsledky[26]. V rámci ENRF sa vychádza zo súboru ukazovateľov výstupov a finančných ukazovateľov, pre ktoré sa stanovujú míľniky a ciele v rámci jednotlivých priorít Únie. Ukazovatele výkonnostných rámcov sa vykazujú vo výročnej správe o vykonávaní. V roku 2019 bude posúdenie míľnikov predstavovať základ na pridelenie výkonnostnej rezervy[27], zatiaľ čo dosiahnutie cieľov sa bude hodnotiť v roku 2024. Komisia vydala usmerňovací dokument[28] s cieľom poskytnúť RO podrobnejšie informácie o tom, ako sa táto nová funkcia bude využívať.

V rámci ENRF sa výkonnostný rámec skladá z finančných ukazovateľov (certifikovaných platieb), ktoré sú jasným a klasickým údajom o výkonnosti vykonávania prostredníctvom úrovne výdavkov. S cieľom zohľadniť orientáciu fondov EŠIF na výsledky sú finančné ukazovatele doplnené ukazovateľmi výstupov. Uvoľnenie výkonnostnej rezervy je podmienené dobrou úrovňou pokroku v rámci obidvoch súborov ukazovateľov.

3. Zistenia a odporúčania

Táto správa bola vypracovaná s pomocou oddelenia podpory nástroja FAME na základe spätnej väzby od RO ENRF. Táto spätná väzba bola získaná na seminároch, ktoré sa konali v marci a v septembri 2016, na osobitnom stretnutí zainteresovaných strán za účasti 21 členských štátov, ktoré sa konalo v septembri 2017, ale aj na základe otázok, ktoré členské štáty kládli podpornému oddeleniu podpory nástroja FAME a Komisii počas vykonávania operačných programov.

V ďalšej časti sú zhrnuté zistenia týkajúce sa vykonávania jednotlivých prvkov spoločného systému monitorovania a hodnotenia. V prípade potreby sa navrhujú odporúčania na zlepšenie jeho fungovania.

3.1. Intervenčná logika ENRF

Intervenčná logika ENRF je vhodná z hľadiska štruktúry fondu (priority Únie – špecifické ciele – opatrenia); vzhľadom na oneskorené začlenenie ENRF do pôsobnosti nariadenia o spoločných ustanoveniach však bolo potrebné dodatočné podávanie správ na úrovni

---

[26] Články 20 – 22 nariadenia o spoločných ustanoveniach a príloha II k danému nariadeniu.

[27] Podľa článku 20 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach tvorí 6 % prostriedkov pridelených na opatrenia financované v rámci zdieľaného hospodárenia v ENRF výkonnostnú rezervu stanovenú v dohode o partnerstve a operačných programoch. Usmerňovací dokument: https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/docs/body/09-performance-framework_en.pdf.

[28] Usmerňovací dokument, ktorý sa týka všetkých fondov EŠIF, nájdete tu: https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/docs/body/09-performance-framework_en.pdf.

tematických cieľov spoločných pre všetky fondy EŠIF[29]. Tak vznikla ďalšia úroveň komplexnosti intervenčnej logiky a pre RO sa skomplikovalo podávanie správ.

Odporúčania:

- Intervenčná logika je štrukturálnym prvkom spoločného systému monitorovania a hodnotenia, ktorý by mal byť zachovaný aj v budúcnosti, aj keď by sa o ňom malo podrobnejšie diskutovať s členskými štátmi na stretnutiach expertných skupín.
- Mala by byť jednoduchšia a vo väčšej miere orientovaná na výsledky tak, aby bolo jasné prepojenie opatrení alebo činností so špecifickými cieľmi a spôsob merania tohto prepojenia.

3.2. Spoločné ukazovatele

Počas tohto hodnotenia fungovania spoločného systému monitorovania a hodnotenia sa objavili tieto problémy:

- Pracovný dokument, v ktorom sa poskytuje presné vymedzenie spoločných ukazovateľov a informácie o tom, ako by sa mali používať, bol zverejnený pomerne neskoro počas procesu programovania. V niektorých členských štátoch to viedlo k nedorozumeniam a niektoré OP boli pripravené s využitím odlišných metód na stanovenie cieľov výsledkov, ktoré sa mali dosiahnuť.
- Ukazovatele výsledkov sú prepojené s špecifickými cieľmi ENRF. Členské štáty mali možnosť vyhlásiť, že niektoré ukazovatele výsledkov v rámci daného špecifického cieľa sa na špecifický cieľ „neuplatňujú“. Táto možnosť sa používala často a nie ako výnimka. Keďže na každý špecifický cieľ ENRF sa vzťahuje viac ako jeden spoločný ukazovateľ výsledkov, je stále možné merať príspevok OP k špecifickému cieľu ENRF.
- Členské štáty mali tiež možnosť použiť vlastné ukazovatele namiesto toho, aby ich vybrali zo spoločného zoznamu, čo viedlo k situácii, že niektoré výsledky nebolo možné správne zohľadniť pri podávaní správ alebo súhrnne na úrovni EÚ.
- Niektoré opatrenia neboli dostatočne pokryté spoločným ukazovateľom výsledkov (napr. opatrenia súvisiace s inováciami) a čas potrebný na dosiahnutie účinku nebol vždy náležite zohľadnený (napr. zvýšenie čistého zisku z dôvodu inovácie). Z toho vyplýva, že sa nedali zohľadniť niektoré dôležité účinky ENRF.
- Niektoré ukazovatele boli vyjadrené v pomeroch[30], ich výpočet je na operačnej úrovni zložitý a ich agregovanie nie je zmysluplné.

Odporúčania:

- Ukazovatele výsledkov by mali byť v rámci monitorovania vždy vyjadrené

[29] Článok 9 nariadenia o spoločných ustanoveniach. ENRF prispieva k tematickým cieľom 3, 4, 6 a 8.

[30] Napríklad: „Percentuálna zmena v nevyvážených flotilách“ alebo „Percentuálna zmena v nechcených úlovkoch (%)“. Pri obidvoch týchto ukazovateľoch sa vyžaduje výpočet a východisková hodnota.

v absolútnych číslach, a to vrátane cieľov a východiskových hodnôt. Keďže ukazovatele výsledkov ENRF vychádzajú z údajov prijímateľov pred operáciou a po operácii, je potrebné vyhýbať sa používaniu pomerov, percent a nejasnostiam v aritmetických znakoch, pretože sú zdrojom chýb. Napríklad zvýšenie čistého zisku by sa malo vyjadriť v hodnotách „predtým“ a „potom“, nie ako percentuálne zvýšenie.

- Skôr, než členské štáty začnú programový proces, mali by od Komisie dostať rámcové metodické vymedzenia ukazovateľov a metód výpočtu, ktoré sa majú použiť na stanovenie cieľov.
- S cieľom poskytnúť celkový obraz o využívaní fondov a umožniť zmysluplnú agregáciu na úrovni EÚ by spoločné ukazovatele mali zahŕňať všetky investície. Členské štáty by však na vnútroštátnej úrovni mali mať možnosť použiť doplňujúce ukazovatele.

3.3. Súhrnné údaje o operáciách vybraných na financovanie (Infosys)

Infosys je pre RO cenným nástrojom, pretože môže byť použitý ako „prístrojový panel“ na kontrolu pokroku pri vykonávaní. Pre Komisiu je užitočný, pretože poskytuje informácie o úspechoch ENRF oveľa skôr, než sa môžu zmysluplne vykázať prvé hodnoty ukazovateľov výsledkov. Pre členské štáty to od roku 2018 bude mimoriadne užitočný nástroj na vykonávanie hodnotení, pretože hodnotiteľom prinesie základný, ale rozsiahly súbor údajov. Infosys má tieto nedostatky:

- V správach Infosys nie je možné rozlišovať medzi poliami, ktoré boli vynechané úmyselne a opomenutiami z nedbanlivosti, pretože štruktúra správ Infosys pri niektorých poliach neumožnila označenie „neuplatňuje sa“.
- Východisková hodnota je hodnota ukazovateľa pred začiatkom operácie (napr. počet existujúcich ekvivalentov plných úväzkov v MSP) a tvorí referenčný bod, na základe ktorého sa dá merať pokrok. V správach Infosys nie sú k dispozícii východiskové hodnoty, a to napriek skutočnosti, že RO ich od žiadateľov vždy vyžadujú na účel posúdenia žiadostí o financovanie a že sú povinným prvkom vnútroštátneho systému monitorovania[31].
- Pri správach Infosys sa vyžaduje, aby žiadatelia o financovanie poskytli odhad výsledku, ktorý chcú prostredníctvom operácie dosiahnuť. RO potom tieto odhady overujú po ukončení projektu. RO bude vo vzťahu k tomuto druhému kroku poskytnutá metodologická podpora tak, aby sa zabezpečila dôkladnosť validácie.

Odporúčania:

- Infosys by mal pokračovať aj v budúcnosti, pretože poskytuje veľmi cenné informácie a pritom si vyžaduje len obmedzený administratívny vstup od orgánov členských štátov.

[31] Vyžadujú sa na základe delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 480/2014.

- Do správ Infosys by sa mali zahrnúť východiskové hodnoty.
- Používatelia by mali mať možnosť vybrať možnosť „neuplatňuje sa“ a ak je to vhodné, doplniť vysvetľujúcu poznámku.

3.4. Výročná správa o vykonávaní

Na rozdiel od Infosys sa výročné správy o vykonávaní predkladajú v systéme riadenia fondov na základe štruktúrovaného pracovného postupu a musia byť schválené Komisiou. Pri posudzovaní týchto správ Komisiou môžu vzniknúť rôzne druhy problémov, ktoré môžu viesť k významnému oneskoreniu. Predovšetkým nesmú vznikať rozdiely medzi rozčlenenými informáciami poskytnutými v správe Infosys a agregovanými hodnotami zahrnutými do výročnej správy o vykonávaní, keďže obidve správy sa vzťahujú na rovnaké obdobie.

Pri všetkých fondoch EŠIF sa kľúčové informácie z výročnej správy o vykonávaní sprístupňujú širokej verejnosti na Portáli otvorených dát Európskej únie, ktorý prevádzkuje Komisia s cieľom zabezpečiť transparentnosť využívania fondov[32]. Finančné údaje o vykonávaní ENRF sú k dispozícii iba raz ročne vo výročnej správe o vykonávaní, zatiaľ čo Komisia dostáva informácie o EFRR, ESF a EPFRV trikrát za rok. Informácie uverejnené na Portáli otvorených dát Európskej únie sú pri týchto fondoch aktuálnejšie ako pri ENRF.

Odporúčania:

- Členské štáty by mali mať k dispozícii usmernenia, ktoré by im pomohli pri podávaní správ.
- Mala by sa zabezpečiť lepšia komplementárnosť medzi správami Infosys a výročnými správami o vykonávaní.
- Medzi jednotlivými fondmi by sa malo zosúladiť podávanie správ o finančnej implementácii.

3.5. Plán hodnotenia

Plány hodnotenia sa líšia, pokiaľ ide o ich dĺžku, úroveň podrobnosti a kvalitu, pričom často obsahujú len minimálne požadované informácie. RO uprednostňovali ostatné časti OP a plány hodnotenia niekedy prehliadali a vypracúvali narýchlo. Rozpočet vyčlenený na hodnotenia sa značne líši, čo odzrkadľuje proporcionálny prístup: členské štáty s početnými regiónmi majú na účely hodnotenia výrazne vyšší rozpočet než členské štáty, ktoré majú menší OP ENRF a menšie alebo žiadne regionálne členenie.

[32] Portál otvorených dát Európskej únie je webová lokalita, na ktorej sa graficky uvádzajú kľúčové informácie o vykonávaní EŠIF. Všetky súbory dát, ktoré sa používajú na tieto ilustrácie, si verejnosť môže stiahnuť a používať. Pozri https://cohesiondata.ec.europa.eu/.

Odporúčania:

- V pláne hodnotenia zahrnutom do OP by sa mal klásť dôraz len na riadenie procesu hodnotenia a mal by sa uvádzať základný časový harmonogram a orientačné pridelenie zdrojov.
- S cieľom zachovania flexibility a predchádzania početným zmenám OP by sa podrobnejšie plánovanie malo odložiť do neskoršej fázy s využitím aktualizovaných plánov prijatých monitorovacím výborom ako v prípade ostatných fondov EŠIF.

3.6. Hodnotenia

V apríli 2017 väčšina členských štátov ešte nezačala hodnotenia, keďže podľa nich je úroveň vykonávania príliš nízka na to, aby mohla poskytnúť základ na dosiahnutie podstatných výsledkov hodnotenia. Preto je príliš skoro na to, aby sa dali vyvodiť závery o tejto zložke spoločného systému monitorovania a hodnotenia.

Proces hodnotenia *ex ante* sa uvádza v OP, ale veľmi stručným spôsobom, ktorý môže byť potrebné zlepšiť. Hodnotiace skupiny *ex ante* sa vo všeobecnosti nezapojili do fázy rokovaní o OP alebo do ich finalizácie a neboli schopné poskytnúť hodnotenie konečnej verzie OP.

Špecifickým problémom týkajúcim sa hodnotenia ENRF je, že je ťažké nájsť hodnotiteľov so správnymi odbornými znalosťami v oblasti rybného hospodárstva a zároveň v oblasti metodík hodnotenia; takéto znalosti možno nájsť iba v skupine jednotlivcov s komplementárnymi zručnosťami.

Usmernenie je potrebné aj na podporu členských štátov pri vykonávaní hodnotenia účinnosti alebo vplyvu. To bude obzvlášť dôležité, keď bude Komisia vykonávať hodnotenie *ex post*, ktoré by malo byť založené na súbore dôkladných vnútroštátnych hodnotení.

Odporúčania:

- Usmernenia k hodnoteniu *ex ante* by mali byť podrobnejšie a obsahovať vymedzenie úlohy hodnotiteľov *ex ante* v rámci finalizácie OP.
- Členské štáty by sa mali snažiť kombinovať rôzne druhy odborných znalostí požadované v skupine hodnotiteľov *ad hoc*.
- Je potrebné rýchlo zverejniť metodický rámec hodnotenia.

3.7. Výkonnostný rámec

Vo výkonnostnom rámci musia byť rozumne vymedzené ukazovatele výstupov tak, aby sa predišlo nedorozumeniam; ukazovateľmi výstupov sú hlavne počty operácií vybraných v rámci určitých opatrení, pričom tieto počty môžu byť ovplyvnené vonkajšími faktormi.

Metóda výpočtu použitá pre finančné ukazovatele sa vymedzuje v nariadení o spoločných ustanoveniach, ale na strane členských štátov vyvolala mnoho otázok. Pravdepodobne to

odzrkadľuje odlišnú terminológiu a metódy podávania správ, ktoré sa uplatňujú v rámci rôznych fondov.

Odporúčania:

- Finančné ukazovatele by mali byť podobné a porovnateľné vo všetkých fondoch EŠIF.
- Malo by sa lepšie posúdiť používanie ukazovateľov výstupu.
- Pravdepodobne bude užitočné doplniť výkonnostný rámec vysvetleniami.

4. Záver: dosiahnu sa ciele spoločného systému monitorovania a hodnotenia?

Z tejto hodnotiacej správy vyplýva, že v súvislosti so štyrmi cieľmi spoločného systému monitorovania a hodnotenia sa dosahuje pokrok, no na ich úplné dosiahnutie je potrebná ďalšia práca.

Systém spoločného monitorovania a hodnotenia bol navrhnutý tak, aby sa jeho prostredníctvom hodnotil pokrok pri vykonávaní ENRF a podporovalo sa rozhodovanie v tejto oblasti na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ. Výsledkom používaniu spoločných ukazovateľov a nového systému monitorovania je rozsiahly súbor údajov, ktoré možno použiť na účely monitorovania, ale aj na rozhodovanie. Napriek súboru menších nedostatkov a problémov na rôznych úrovniach, ktoré v počiatočných fázach zabránili optimálnemu fungovaniu systému, boli jednotlivé problémy odhalené a v spolupráci s členskými štátmi vyriešené.

Súhrnné údaje o operáciách poskytované členskými štátmi prostredníctvom správ Infosys vytvárajú „prístrojový panel“, ktorý Komisii a členským štátom umožňuje lepšie monitorovať pokrok pri vykonávaní ENRF. Komisii zároveň umožňuje vyvodiť závery na úrovni EÚ, na úrovni morských oblastí a na úrovni členských štátov a už preukázal svoju užitočnosť pri podpore rozhodovacích procesov.

Na základe súčasného nastavenia sa v rámci spoločného systému monitorovania a hodnotenia poskytujú užitočné údaje na posúdenie jeho prínosu k rozvoju odvetvia rybného hospodárstva a k cieľom stratégie EÚ 2020 v podobe, v akej sa pretavili do tematických cieľov. Na posúdenie príspevku ENRF k prioritám súvisiacim so spoločnou rybárskou politikou alebo s námornou politikou, ako je vykonávanie povinnosti vylodiť úlovky alebo boj proti morskému odpadu, však pravdepodobne bude potrebný ďalší výskum a analýza. S ohľadom na nákladovú efektívnosť a potrebu proporcionality by pomohlo, ak by budúci systém spoločného monitorovania a hodnotenia obsahoval ukazovatele, ktoré by boli užšie prepojené s uvedenými politikami.

Cieľ posilnenia spoločného procesu učenia sa zahŕňajúceho Komisiu a členské štáty bol pri vývoji systému prvoradý od samého začiatku. O každom prvku sa podrobne diskutuje s členskými štátmi a s cieľom posilnenia tohto rozmeru sa zriadilo oddelenia podpory nástroja FAME.

Napokon treba uviesť, že hodnotenia sa nedokončili v dôsledku oneskorenia pri vykonávaní ENRF. V súčasnosti sa pripravuje pracovný dokument, prostredníctvom ktorého sa členským štátom poskytnú usmernenia a vysvetlenia potrebné na vykonanie hodnotení, s ktorými by sa mali začať v roku 2018. Spoločné ukazovatele a údaje Infosys by mali byť významnou pomocou, ktorá v blízkej budúcnosti umožní získanie spoľahlivých hodnotení.